I sag 1/67

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 er indgivet til Domstolen af Chambre sociale de la Cour d'Appel d'Orléans (appelretten i Orléans) for i en sag, der verserer for nævnte ret mellem

STANISLAS CIECHELSKI, boende i Orléans,

appellant,

og

CAISSE RÉGIONALE DE SÉCURITÉ SOCIALE DU CENTRE ORLÉANS,

og

DIRECTEUR RÉGIONAL DE LA SÉCURITÉ SOCIALE D'ORLÉANS,

appelindstævnte,

at opnå en præjudiciel afgørelse om fortolkningen af ovennævnte traktats artikel 51 samt artiklerne 27 og 28 i rådsforordning nr. 3 om social sikring af vandrende arbejdstagere (JO, 16. 12. 1958, s. 561 ff),

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten Ch. L. Hammes, afdelingsformændene A. Trabucchi og R. Monaco, dommerne L. Delvaux, A. M. Donner, R. Lecourt og W. Strauß (refererende),

generaladvokat: M. J. Gand
justissekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Præmisser

Appelretten i Orléans anmoder Domstolen om at tage stilling til, »hvorledes Romtraktatens artikel 51 og artiklerne 27 og 28 i Fællesskabets forordning nr. 3 om den sociale sikring af vandrende arbejdstagere skal fortolkes, og navnlig at fastslå, om denne forordning gyldigt har kunnet fratage en arbejdstager en del af de rettigheder, som han har erhvervet i en af Fællesskabets stater«.

Sådanne sager vedrørende sammenlægning af perioder som den, der har givet anledning til det nævnte spørgsmål, er især kendetegnet ved, at ydelsen i en af de pågældende stater alene er erhvervet i medfør af national ret, mens der i en anden stat kun kan opstå ret til en ydelse ved sammenlægning af perioder i henhold til EØF-traktatens artikel 51 og artikel 27 i forordning nr. 3;

herudover udviser de den ejendommelighed, at anvendelser af artikel 27 og 28 i nævnte forordning af den kompetente institution i den første stat kan bevirke, at ydelsen i medfør af national ret reduceres, skønt den ikke vedrører de forsikringsperioder, for hvilke den forsikrede ligeledes kan kræve ydelser fra den anden stat;

derfor må det undersøges, om det er berettiget, når artiklerne 27 og 28 i sådanne tilfælde anvendes af en institution, som er forpligtet til at yde pension alene i medfør af national ret.

1. Efter artikel 28, stk. 1, litra a) synes denne artikels bestemmelser og især dens litra b), hvori metoden for den såkaldte forholdsmæssige beregning fastsættes, at gælde uden forskel for enhver forsikret, der er omfattet af artikel 27 — dvs. enhver forsikret, der »successivt eller skiftevis har været omfattet af lovgivningen i to eller flere medlemstater« — såvel som for »institutionen i enhver af de nævnte medlemsstater«;

ifølge nævnte litra b) anvendes den forholdsmæssige beregning imidlertid, når der »i henhold til pkt. (a) består en sådan adgang« til ydelser, dvs. når der sker sammenlægning af perioder, som i overensstemmelse med artikel 27 er tilbagelagt i medfør af forskellige nationale lovgivninger, hvilket modsætningsvis indicerer, at den forholdsmæssige beregning ikke anvendes, hvis den forsikrede har erhvervet ret i medfør af national lovgivning, uden at det har været nødvendigt for ham at tage de forsikringsperioder til hjælp, der er tilbagelagt i medfør af andre lovgivninger;

denne fortolkning har støtte i stk. 1 i artikel 27, som kun foreskriver sammenlægning »i henseende til erhvervelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til ydelser« men ikke »med henblik på beregning af disse«, som der står i traktatens artikel 51;

denne udformning synes altså at begrænse sammenlægningen til tilfælde, hvor den er nødvendig for at begrunde en ret til ydelse, og at udelukke den i tilfælde, hvor den alene kan bevirke, at indholdet af en ret, som allerede er erhvervet i medfør af national lovgivning, bevares eller ændres.

2. Under hensyn til de vanskeligheder, som fortolkningen af disse bestemmelser frembyder, må de undersøges i lyset af traktatens artikler 48 til 51, som udgør grundlaget, rammerne og grænserne for de forordninger, der er vedtaget på området for social sikring.

Disse bestemmelser skal sikre »arbejdskraftens frie bevægelighed«, især ved »afskaffelse af enhver i nationaliteten begrundet forskelsbehandling af medlemsstaternes arbejdstagere for så vidt angår beskæftigelse, aflønning og øvrige arbejdsvilkår«;

i artikel 51 præciseres det særligt, at de forordninger, der vedtages til gennemførelse heraf, skal indføre »en ordning, som gør det muligt at sikre vandrende arbejdstagere . . . sammenlægning af alle tidsrum, der i de forskellige nationale lovgivninger i betragtning med henblik på at indrømme og opretholde retten til ydelser og på beregning af disse«;

disse forskrifter gør det straks klart, at de nævnte forordninger i deres helhed sigter på i visse henseender at stille den vandrende arbejdstager gunstigere, end han ville være stillet, hvis alene national ret gjaldt;

i tvivlstilfælde bør disse forordninger altså fortolkes i lyset af dette formål.

Det følger af selve ordlyden af artikel 51, at bestemmelsen først og fremmest omhandler det tilfælde, hvor en medlemsstats lovgivning i sig selv ikke giver en forsikret ret til ydelser, fordi den pågældende ikke har tilbagelagt et tilstrækkeligt stort antal forsikringsperioder under denne lovgivning;

i en sådan situation sigter den på at forpligte den kompetente institution i nævnte stat til også at tage de forsikringsperioder i betragtning, som er tilbagelagt under de øvrige medlemsstaters ordninger, og at tildele en ydelse, når summen af de således sammenlagte forsikringsperioder når eller overgår minimum for de forsikringsperioder, der er fastsat i nævnte stats lovgivning;

denne ydelse kan dog, for at den forsikrede ikke skal tildeles unødvendige fordele, i medfør af artikel 28, stk. 1, litra b) i forordning nr. 3 ikke overskride »forholdet mellem længden af de efter den nævnte lovgivning tilbagelagte perioder . . . og den samlede varighed af de efter lovgivning i alle de pågældende medlemsstater tilbagelagte perioder«;

således fremstår denne bestemmelses mulighed for forholdsmæssig beregning, skønt den ikke udtrykkeligt er nævnt i traktatens artikel 51, som en uadskillelig bestanddel af metoden til sammenlægning og forudsætter nødvendigvis en forudgående sammenlægning.

Det følger af ovenstående, at sammenlægning og forholdsmæssig beregning ikke kommer i betragtning i det tilfælde, hvor den tilsigtede virkning med artikel 51 allerede er opnået i en stat alene i medfør af de nationale lovbestemmelser;

artikel 51 kan altså ikke udgøre grundlaget for beregningen af ydelsen fra den kompetente institution i nævnte stat ved at hjemle sammenlægning og forholdsmæssig beregning.

3. På grund af de nationale lovbestemmelsers mangfoldighed og den indviklede karakter af fællesskabsrettens bestemmelser kan dette princip dog ikke opretholdes fuldstændig undtagelsesfrit;

det kan navnlig kun gælde, for så vidt som dets håndhævelse ikke sikrer den forsikrede flere fordele end fastsat i traktatens artikel 51 eller i de forordninger, der er vedtaget i kraft heraf.

Nævnte artikel skal sikre, at forsikringsperioder, som ellers ville være uden betydning, tages i betragtning, men skal ikke gøre det muligt for den forsikrede fra institutioner i flere stater at kræve ydelser, som alle angår samme forsikringsperiode;

det er i øvrigt ud fra samme synspunkt at artikel 27, stk. 1 i forordning nr. 3 kun fastsætter sammenlægning, for så vidt som de pågældende forsikringsperioder »ikke er sammenfaldende«;

der må altså gøres en undtagelse fra det nævnte princip, når dets anvendelse ville medføre en sammenlægning af ydelser for en og samme periode.

Men i sager som den foreliggende sker der ikke nogen uberettiget sammenlægning af ydelser;

de ydelser, der i den foreliggende sag dels tildeles af en af de pågældende stater i medfør af dens egne lovbestemmelser i forbindelse med fællesskabsretten og dels tildeles af den anden stat alene i henhold til dens egne lovbestemmelser, angår nemlig to vidt forskellige forsikringsperioder;

formålet med traktatens artikel 51 kan navnlig ikke medføre, at den omstændighed, at sagsøger bevarer rettigheder, som han har erhvervet i sidstnævnte stat, samtidig med at han opnår ret til ydelser i den førstnævnte stat, skal betragtes som en sammenlægning, der strider mod fællesskabsreglerne;

dette gælder selv i det tilfælde, hvor den fordel, som den forsikrede opnår i en stat i medfør af artikel 27, er større end det tab, han ville lide, hvis en anden stat anvendte artikel 28 uden at være nødt til at tage hensyn til artikel 27;

en institution i en stat, hvis lovgivning indeholder en overgrænse for ydelsen fastsat på grundlag af et maksimum af forsikringsperioder, kan heller ikke ved henvisning til de nævnte artikler 27 og 28 forholdsmæssigt beregne det beløb, den efter denne lovgivning skal udrede med henblik på at nærme de samlede ydelser, der tilkommer en vandrende arbejdstager, til nævnte overgrænse;

skønt forordning nr. 3 har ladet selvstændige ordninger bestå, der medfører selvstændige krav mod selvstændige institutioner, kan en institution i en stat nemlig ikke ipso

facto være berettiget til at påberåbe sig den forpligtelse, som fællesskabsretten pålægger en institution i en anden stat med henblik på at reducere den forpligtelse, som påhviler den selv i medfør af egne lovbestemmelser.

de foregående betragtninger fører i deres helhed til den erkendelse, at en institution i en stat i sager som den foreliggende, hvor den forsikredes ret opstår uden sammenlægning, ikke kan påberåbe sig artiklerne 27 og 28 for at nedsætte den ydelse, den skal udrede alene i medfør af sin nationale lovgivning.

Den fortolkning, der her er givet af artiklerne 27 og 28 i forordning nr. 3, strider ikke mod EØF-traktatens artikel 51;

i stedet for at stille den vandrende arbejdstager dårligere respekterer denne fortolkning nemlig de rettigheder, den vandrende arbejdstager har erhvervet i en stat, samtidig med, at den giver ham ret til pension i en anden stat.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN

med hensyn til den anmodning om en præjudiciel afgørelse, som appelretten i Orléans i henhold til sin dom af 22. december 1966 har forelagt den, for ret:

1. **Når der i en medlemsstat opstår ret til en ydelse, uden at det er nødvendigt at tage hensyn til de forsikringsperioder, der er tilbagelagt i henhold til andre medlemsstaters lovgivning, er den kompetente institution i den førstnævnte stat ikke berettiget til at anvende artiklerne 27 og 28 i forordning nr. 3 til at nedsætte den ydelse, som den i henhold til sin egen lovgivning skal erlægge, i hvert fald ikke når denne ydelse ikke angår forsikringsperioder, der allerede har dannet grundlag for beregningen af ydelsesbeløb, som er tilkendt af den kompetente institution i en anden stat;**

2. **Den fortolkning, der i det foregående er givet af artiklerne 27 og 28 i forordning nr. 3, strider ikke mod EØF-traktatens artikel 51.**

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 5. juli 1967.

A. Van Houtte
Justitssekretær

Ch. L. Hammes
Præsident